تحلیل روز

چرخش امارات برای ۲۰۲۰؟

صابر گل‌عنبری- این روزها، چرخش ناگهانی امارات به سوی ایران پرسشی کانونی را در منطقه و جهان ایجاد کرده است. اما علل این چرخش غیر منتظره چیست؟ می‌توان دو احتمال عمده را برشمرد. نخست این که با توجه به روابط بسیار نزدیک حاکمان ابوظبی با دولت جدید آمریکا بسیار سخت است پذیرفت که این چرخش اگر بدون هماهنگی با واشنگتن هم نباشد، حداقل بدون چراغ سبز با آن باشد. آمریکا که هر طرف نقض کننده تحریم‌ها چه اروپایی چه چینی و غیره را مجازات و علیه آن‌ها اقدام می‌کند، به این راحتی اجازه نمی‌دهد که یک کشور هم‌پیمان آن در منطقه در اوج فشارها علیه ایران بخواهد بر خلاف راهبردش عمل کند؛ به‌ویژه اگر این کشور خودیکی از شرکای این راهبرد و از عاملان تهیه آن باشد. از این جهت، احتمالا این رفتار جدید امارات با هماهنگی آمریکاست و به طور اساسی می‌تواند با طراحی خود آن باشد که در این صورت، پرسش بسیار مهم دیگری مطرح می‌شود که چرا آمریکا چنین رویکردی را از طریق امارات در پیش گرفته است؟ به نظر می‌رسد که دولت ترامپ با توجه به بالا گرفتن سطح تنش به میزان بسیار خطرناکی در منطقه در هفته‌های اخیر به‌ویژه به دنبال یک سری رفتارهای جسورانه ایران، می‌خواهد به‌صورت غیر مستقیم فشارها را تا حدود اندکی کاهش دهد تا آهنگ تنش را بر اساس راهبرد خود تنظیم کند. این رفتار آمریکا در واقع برای مدیریت این تنش در شرایطی است که اوضاع داخلی این کشور به‌ویژه بحث انتخابات ریاست جمهوری در نوامبر ۲۰۲۰ از یک سو آمادگی لازم برای بالا رفتن تنش‌ها از این سطح را ندارد و از سوی دیگر نیز برای دادن امتیازی مستقیم به ایران اصلا مناسب نیست و در سایه مخالفت آن با مذاکره یک نوع عقب‌نشینی محسوب می‌شود و بهای انتخاباتی دارد. به همین دلیل، احتمالا دولت ترامپ راه غیر مستقیمی را آن هم از طریق امارات در پیش گرفته است تا بتواند به نوعی با کاهش حساب شده اما محدود و غیر مستقیم فشارهای اقتصادی، رفتار و واکنش‌های ایران را کنترل کند تا بیش از این برای آن در این شرایط انتخاباتی دردسر ایجاد نکند. ناگفته نماند که آمریکا در کنار آن هم فشارهای مستقیم به ویژه سیاسی را افزایش خواهد داد تا خود در اجرای راهبردش جدی و مصمم نشان دهد اما دلیل دوم نقش مکمل را دارد و مشوق امارات برای ایفای نقش پیش گفته است. ابوظبی به شدت از آن بیم دارد که یک جنگ ناخواسته در منطقه روی دهد و این کشور تاوان سخت آن را بپردازد. از این جهت که با توجه به روابط بحرانی با ایران، به احتمال خیلی زیاد، سراسر این کشور عرصه جنگ تمام‌عیار احتمالی در منطقه شود و آن چه را در این چند دهه کاشته در این جنگ دود هوا شود. از این رو، احتمالا یک انگیزه مهم امارات این است که می‌خواهد به ایران نزدیک شود تا خود را از درگیر شدن در هر جنگ احتمالی مصون نگه دارد. اگر روابط ابوظبی و تهران بهبود جدی یابد، دور از انتظار نیست که عربستان هم به‌صورت جدی به صرافت آن بیفتد.

کارتون روز

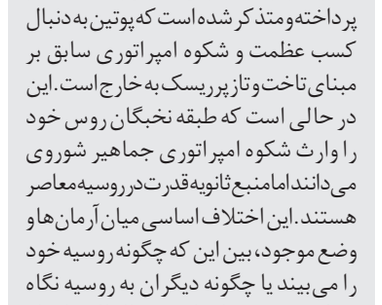

کارتونی از تایمز با اشاره به خروج آمریکا از پیمان منع موشک‌های هسته‌ای میان‌برد (INF) و عنوان «لغو معاهده هسته ای و آغاز مسابقه تسلیحاتی آمریکا، روسیه و چین»

توئیت روز

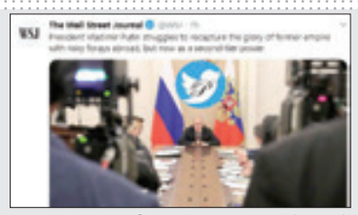

امپراتوری پوتین!

«یاروسلاو تروفیموف» در مقاله‌ای در وال استریت ژورنال به درون و بیرون روسیه معاصر پرداخته و متذکر شده است که پوتین به دنبال کسب عظمت و شکوه امپراتوری سابق بر مبنای تاخت و تاز پرریسک به خارج است. این در حالی است که طبقه نخبگان روس خود را وارث شکوه امپراتوری جماهیر شوروی می‌دانند اما منبع ثانویه قدرت در روسیه معاصر هستند. این اختلاف اساسی میان آرمان‌ها و وضع موجود، بین این که چگونه روسیه خود را می‌بیند یا چگونه دیگران به روسیه نگاه می‌کنند، پوتین را در امور بین‌الملل به اتخاذ راهبرد پرمخاطره‌ای انداخته که یک سرش حمله به اوکراین و ورود به سوریه و سر دیگرش به دخالت در انتخابات آمریکا و تاخت و تاز در ونزوئلا و آفریقا منجر شده است.

عکس یادگاری ترامپ با سرکرده طالبان؟

خلیلزاد از آمادگی آمریکا برای یک توافق خوب با طالبان سخن گفت

سه دوره مذاکرات بی‌نتیجه رئیس جمهور آمریکا با رهبر کره شمالی باعث شد برخی بگویند ترامپ در دیپلماسی مذاکره خود، فقط به دنبال گرفتن عکس یادگاری و آرشیو کردن آن است. حالا بسیاری از نگاه‌ها به مذاکرات آمریکا و طالبان به رهبری زلمی خلیلزاد دوخته شده است. به گزارش اسپوتنیک، زلمی خلیلزاد نماینده ویژه آمریکا برای صلح افغانستان که برای دور هشتم مذاکرات صلح وارد دوحه، پایتخت قطر شده، گفته است برای یک «توافق خوب» آماده است.

آیا این توافق به عکس یادگاری ترامپ با سرکرده طالبان می انجامد؟ شبکه فاکس نیوز به نقل از یک مسئول آمریکایی آورده است که «۸۰ تا ۹۰ درصد توافق صلح با طالبان» انجام شده اما «راه برای ۱۰ تا ۲۰ درصد باقی مانده کمی دشوار است.» مایک پمپئو، وزیر خارجه آمریکا نیز هفته پیش گفته بود که دونالد ترامپ به او دستور داده پیش از انتخابات ریاست جمهوری در سال ۲۰۲۰، نیروهای آمریکایی در افغانستان کاهش یابند. معنی سخنان مایک پمپئو این بود که آمریکا باید طی چند هفته آینده با طالبان به یک توافق دست یابد تا در ماه‌های آینده زمینه کاهش نیروهای آمریکایی در افغانستان فراهم شود. حالا به فاصله کمی از سخنان مایک پمپئو، رسانه‌های پاکستان گزارش داده‌اند که احتمال انعقاد توافق صلح آمریکا و طالبان بالا گرفته است.

■ **توافق صلح یا توافق خروج؟**

زلمی خلیلزاد، نماینده ویژه آمریکا برای صلح افغانستان در توئیترش نوشت که «چنین برمی‌آید که طالبان در این دور مذاکرات به یک توافق نهایی برسند.» او نوشت: «طالبان سیگنال‌هایی داده‌اند که می‌خواهند به یک توافق برسند. ما هم آماده دست یافتن به یک توافق خوب هستیم.» نماینده ویژه آمریکا برای صلح افغانستان اما تاکید کرده «ما به دنبال توافق صلح هستیم نه توافق خروج؛ یک توافق صلحی که زمینه خروج را فراهم سازد. حضور ما در افغانستان وابسته به شرایط است و خروج ما از افغانستان نیز مشروط خواهد بود.» استفاده نکردن از خاک افغانستان توسط «گروه‌های تروریستی» و خروج تدریجی نیروهای آمریکایی از افغانستان بخش مهمی از شروط توافق صلح میان نمایندگان دو طرف است. روزنامه «واشنگتن پست» و شبکه «سی‌ان‌ان» به نقل از منابعی که نامشان برده نشده خبر داده‌اند که طبق توافق با طالبان، نیروهای آمریکایی مستقر در افغانستان باید از ۱۴ هزار نفر به هشت تا ۹ هزار نفر کاهش یابند. به گفته این منابع، در این توافق همچنین از طالبان خواسته شده که گفت‌وگوهای مستقیم با دولت افغانستان «مذاکرات بین‌الافغانی» را آغاز کند. سی‌ان‌ان، گزارش داده بود که طبق این توافق، شمار کارکنان سفارت آمریکا در کابل نیز باید کاهش یابد. خبرگزاری رویترز نیز به نقل از منابع مطلع خبر از آغاز مذاکراتی میان طالبان و آمریکا داده که می‌تواند به امضای پیمان صلح منجر شود. این منابع گفته‌اند، توافق درباره خروج نیروهای خارجی از افغانستان و ارائه تضمین‌های امنیتی از سوی طالبان ممکن است تا ۱۳ آگوست (۲۲ مرداد) به دست بیاید. این مذاکرات در حالی ادامه دارد که نمایندگی سیاسی سازمان ملل در افغانستان (یوناما) اعلام کرده که تلفات غیر نظامیان در ماه گذشته میلادی (ژوئیه) به بالاترین سطح خود در مقایسه با ۲۶ ماه گذشته رسیده است. در گزارش سازمان ملل که دیروز منتشر شد، آمده است که در ماه ژوئیه سال جاری میلادی بیش از هزار و ۵۰۰ غیرنظامی در افغانستان کشته و زخمی شده‌اند. این نهاد آمار جداگانه‌ای از تعداد کشته شده‌ها و مجروحان در ماه یاد شده نداده است.

حامیان دموکرات استیضاح برای اولین بار اکثریت شدند

استیضاح شاید وقتی دیگر

در مجلس نمایندگان آمریکا، دموکرات‌هایی که از کلید زدن روند استیضاح «دونالد ترامپ»، حمایت می‌کنند برای اولین بار در اکثریت قرار گرفتند اما «نانسی پلوسی»، رئیس مجلس نمایندگان ظاهراً هنوز با چنین اقدامی موافق نیست. حمایت «اسلاود کاربا جال»، قانون گذار ایالت کالیفرنیا از طرح استیضاح ترامپ موجب شده شمار قانون گذاران دموکراتی که از این اقدام حمایت می‌کنند از ۵۰ درصد عبور کند. با بیانیه کاربا جال، از میان ۲۳۵ نماینده دموکرات در مجلس نمایندگان آمریکا ۱۱۸ نفر خواستار آغاز فرایند استیضاح ترامپ شده‌اند. هفته گذشته «رابرت مولر»، بازپرس ویژه پرونده تبانی تیم ترامپ با روسیه در جریان انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۱۶ در یک جلسه استماع شرکت کرد. او در آن جلسه گفت که یافته‌های تحقیقات او ترامپ را از اتهام ممانعت در اجرای عدالت تبرئه نمی‌کند. به رغم افزایش حمایت‌ها از استیضاح ترامپ، پلوسی بر اجتناب از آن تأکید دارد. او در آخرین نطق خود قبل از تعطیل شدن کنگره برای تعطیلات گفت: «وقتی که لازم باشد ترامپ را استیضاح کنیم این کار را انجام می‌دهیم. یک روز هم زودتر نباید انجام شود.» نانسی پلوسی گفته که نماینده‌ها می‌توانند دیدگاه‌های خودشان را ابراز و با او مخالفت کنند، اما او از دموکرات‌ها می‌خواهد کماکان به تحقیقات خود ادامه دهند. ۱۱ نفر از روسای کمیته‌های مختلف آمریکا از استیضاح ترامپ حمایت می‌کنند، اما «جری نادلر»، رئیس کمیته قضایی مجلس نمایندگان در حمایت از چنین اقدامی محتاط است.

■ **پیچ و خم استیضاح**

آغاز فرایند استیضاح رئیس جمهور آمریکا ساده نیست و روندی پیچیده و پرپیچ و خم دارد. رئیس جمهور را به دلیل ارتکاب هر جرم معمولی هم نمی‌توان استیضاح کرد و طبق بند ۴ ماده ۲ قانون اساسی آمریکا این کار فقط در صورتی مجاز است که او طبق ادله متقن مرتکب جرایم سنگینی مانند «خیانت، ارتشا و دیگر تخلفات و جرایم مربوط به افراد عالی‌رتبه» شده باشد. این که این تخلفات چه مواردی را شامل می‌شوند به طور دقیق مشخص نیست و تعیین این که رئیس جمهوری مرتکب چنین جرایمی شده یا خیر، موضوعی است که تا حد زیادی وابسته به تفسیر است. «جرالد فورد»، رئیس جمهور اسبق آمریکا در سال ۱۹۷۴، پیش از تکیه زدن به جای «ریچارد نیکسون» بعد از استعفایش در پی «رسوایی واترگیت» گفت: «جرم قابل استیضاح، هر آن چیزی است که اکثریت مجلس نمایندگان آن را در برهه‌ای از زمان مصداق این عنوان تشخیص دهد.» آغاز روند استیضاح از مجلس نمایندگان آمریکاست و این نهاد نقش اتهام‌زننده را دارد. قطعنامه «بندهای استیضاح» در صورت تصویب در این مجلس در حکم اعلام اتهام رسمی علیه یک مقام دولتی است. پس از آن نوبت سناست که باید مراسم شبیه به محاکمه در دادگاه را برگزار کند. در آن جلسه اعضای مجلس نمایندگان نقش دادستان و اعضای سنا، نقش هیئت منصفه را ایفا می‌کنند. رئیس دیوان عالی آمریکا نیز بر این محاکمه نظارت می‌کند. برای محکوم کردن رئیس جمهور و عزل او از قدرت، به دو سوم آرای مجلس سنا نیاز است. سنایی که اکنون اکثریت مطلق آن در دست هم حزبی‌های ترامپ است.

ترامپ خواهان یک پیمان جدید هسته‌ای با روسیه و چین شد

پیمانی برای نبستن!

اعلام خروج رسمی آمریکا از پیمان نیروهای هسته‌ای میان‌برد (آی‌ان‌اف) جهان را وارد برهه نوینی از بی‌ثباتی کرده است. واشنگتن در صدد است پیمان تسلیحاتی جدیدی طبق خواسته‌ها و منافع خود شکل دهد. در این زمینه، «دونالد ترامپ» خواهان پیمانی شده که شامل رقبای بین‌المللی آمریکا شود. ترامپ گفت: "هر گونه توافق و معاهده جدید در خصوص موشک‌های هسته‌ای باید شامل روسیه و چین نیز بشود." از دیدگاه واشنگتن باید چین که به شدت مشغول توسعه سامانه‌های موشکی کوتاه برد و میان برد است به پیمان موشکی جدید بپیوندد. در حالی که پکن معتقد است؛ چنین اقدامی باعث ایجاد محدودیت‌هایی ناعادلانه برای ارتش این کشور خواهد شد. روسیه نیز معتقد است که باید بقیه کشورهای هسته‌ای مانند فرانسه، بریتانیا، هند و پاکستان در کنار چین به این پیمان جدید ملحق شوند. اما به نظر نمی‌رسد که قدرت‌های اروپایی دارای توانمندی موشکی یعنی فرانسه و بریتانیا و کشورهای آسیایی یعنی چین، هند و پاکستان با ایجاد محدودیت در زمینه این تسلیحات موافقت کنند. بدین ترتیب با توجه به لغو پیمان آی‌ان‌اف و امتناع دیگر کشورهای بزرگ دارای توانمندی موشکی برای عضویت در پیمان موشکی جدید، چشم‌انداز توسعه موشک‌های هسته‌ای کوتاه‌برد و میان‌برد اکنون بیش از هر زمان دیگر به چشم می‌خورد. آمریکا که فقط مترصد پایان مهلت تعیین شده از جانب خود برای خروج از پیمان آی‌ان‌اف بود، به سرعت برنامه‌های آینده خود برای گسترش موشکی را اعلام کرده است. هدف کلی آمریکا رهایی از قید و بند پیمان‌های تسلیحاتی است تا بتواند آزادانه به توسعه و استقرار تسلیحات هسته‌ای بپردازد. طبیعتا روسیه به عنوان رقیب موشکی و هسته‌ای اصلی آمریکا در مقابل اقدامات واشنگتن بیکار ننشسته است و تلاش خواهد کرد تا با توسعه برنامه‌های جدید موشکی همچنان "هم پایگی" موشکی و هسته‌ای را با آمریکا حفظ کند. بدین ترتیب انتظار می‌رود که مسکو نیز برای توسعه موشک‌های بالستیک زمین‌پایه و موشک‌های کروز دارای کلاهک هسته‌ای که قبلا در چارچوب پیمان آی‌ان‌اف ممنوع بودند، اقدام کند.

■ **سامانه‌های موشکی آمریکا در راه آسیا؟**

از سوی دیگر، آمریکا قصد دارد برای مقابله با روند قدرت گرفتن چین در آسیا ظرف ماه‌های آینده موشک‌های جدیدی در این قاره نصب و مستقر کند. مارک اسپر، وزیر دفاع ایالات متحده با اعلام این مطلب در پاسخ به سوالی درباره احتمال استقرار موشک‌های جدید متعارف با برد متوسط در آسیا پس از خروج کشورش از پیمان منع موشک‌های هسته‌ای میان برد موسوم به آی‌ان‌اف INF تاکید کرد: «بله البته که دوست دارم این کار صورت گیرد.» رئیس پنتاگون که هنگام سفر به سیدنی، نخستین مرحله از سفر دوره‌ای یک هفته‌ای خود به منطقه آسیا و اقیانوسیه با خبرنگاران سخن می‌گفت، تصریح کرد: «ما خواهان آن هستیم که این اقدام در اسرع وقت عملیاتی شود».

چهره روز

رقیب‌تراشی مور برای ترامپ

در حالی که بیش از ۲۰ دموکرات در رقابت انتخابات ریاست جمهوری آمریکا شرکت کرده‌اند، مایکل مور کارگردان و مستندساز سرشناس آمریکایی می‌گوید دوست دارد یک نفر دیگر یعنی میشل اوباما هم به رقابت اضافه بشود. با وجود این که بانوی اول سابق ایالات متحده بارها هم در مصاحبه‌ها و هم در کتاب خاطرات سال ۲۰۱۸ خودیعنی «شدن» گفته دنبال مقام سیاسی نیست، مور در مصاحبه‌ای به ام‌اس‌ان‌بی‌سی گفت، او را به عنوان «تنها فردی که می‌تواند ترامپ را خرد کند» می‌بیند. این کارگردان هالیوودی اضافه کرد: فقط فیلم‌های تور کتاب او در سراسر کشور را دنبال کنید. دارد در میدوست در سالن‌های ۱۵ هزار نفره جلسه می‌گذارد و این سالن‌ها آن قدر پر هستند که باید عذر مردم را بخواهند. روی صحنه بسیار قدرتمند و خوب است و آدم با نگاه کردن به او می‌داند که می‌تواند برنده شود.

قاب بین‌الملل

آمریکای همیشه در جنگ!

بر اساس پژوهش گلوبال ریسرچ، آمریکا در طول تاریخ ۲۳۹ ساله خود از ۱۷۷۶ که به استقلال رسید، ۲۲۲ سال را در حال جنگ بوده است. بر اساس این پژوهش، هیچ برهه‌ای از تاریخ نبوده است که ایالات متحده یک دهه متوالی را در صلح گذرانده باشد، و به جز فاصله بین سال‌های ۱۹۴۰-۱۹۳۵ (که آن هم به علت سیاست انزواجویانه و بحران اقتصادی بود) فاصله بین دو جنگ این کشور هیچ گاه پنج سال یا کمتر هم نبوده است. درواقع آمریکا ۹۳ درصد از تاریخ خود را در جنگ گذرانیده است.